3. મહેનતનો રોટલો

પન્નાલાલ પટેલ

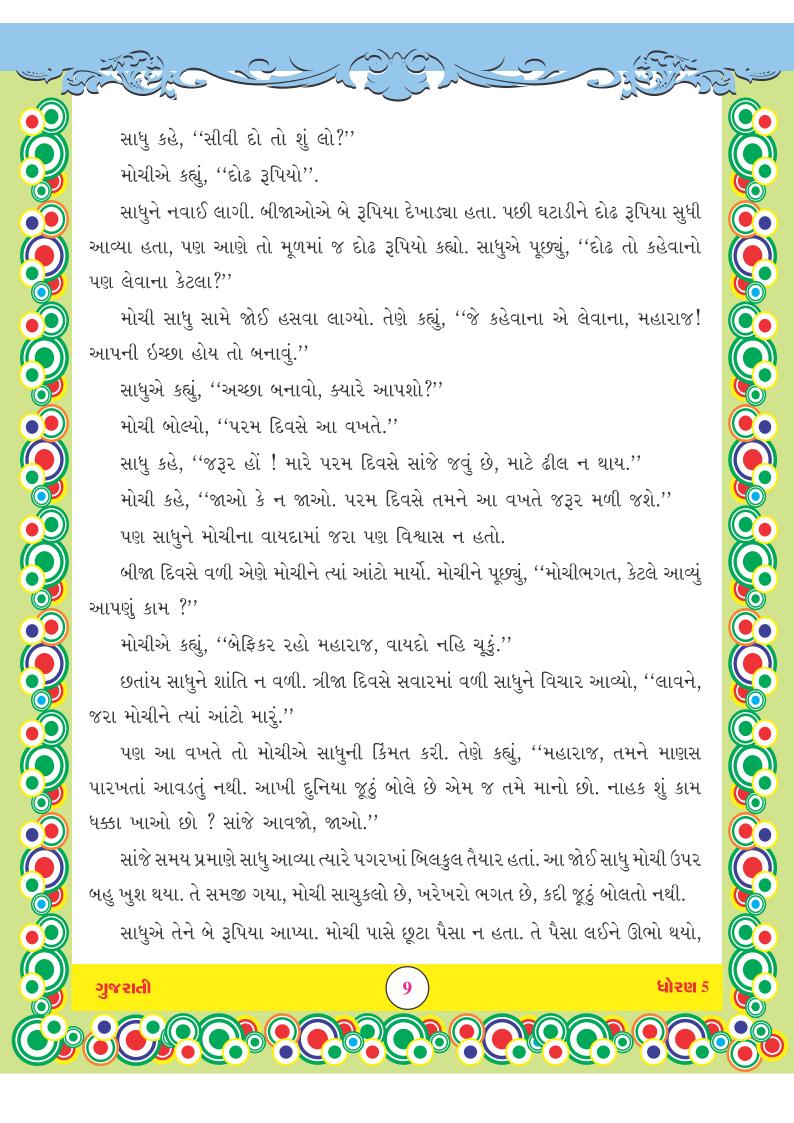
આ બોધકથામાં શ્રમ, સ્વાશ્રય અને પ્રામાણિકતાનો મહિમા કરવામાં આવ્યો છે. મોચીભગત મફતનું સ્વીકારવાની સ્પષ્ટ ના પાડે છે, આમ મોચી ભગત દ્વારા આપણને શ્રમ, સ્વાશ્રય અને પ્રામાણિકતાનો બોધ મળે છે.

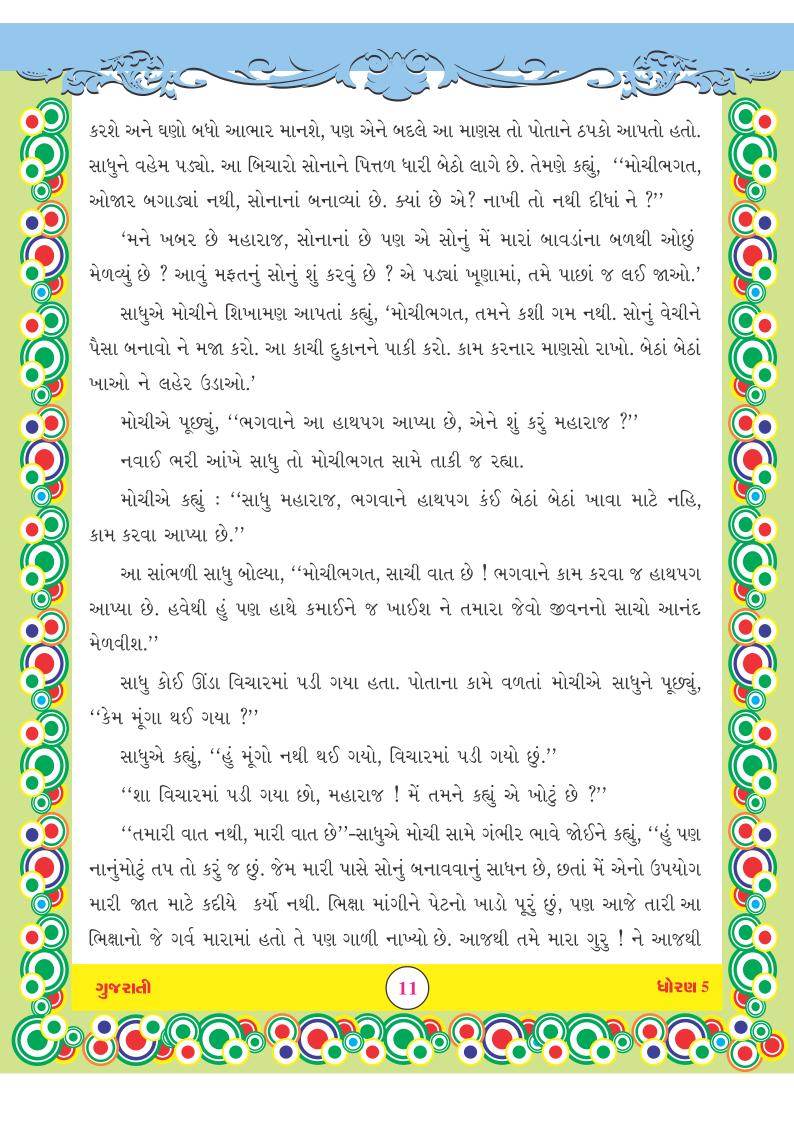
કાશી નગરીમાં એક મોચી રહેતો હતો. તે બહુ પ્રામાણિક હતો. સંતોષી પણ એટલો જ. એકવાર એક સાધુ આવી મોચીને પૂછવા લાગ્યા, ''મોચીભગત! મારા પગનાં પગરખાંનું શું પડે ?'' મોચીએ કહ્યું, ''મારી પાસે સીવેલાં તૈયાર નથી, મહારાજ !''

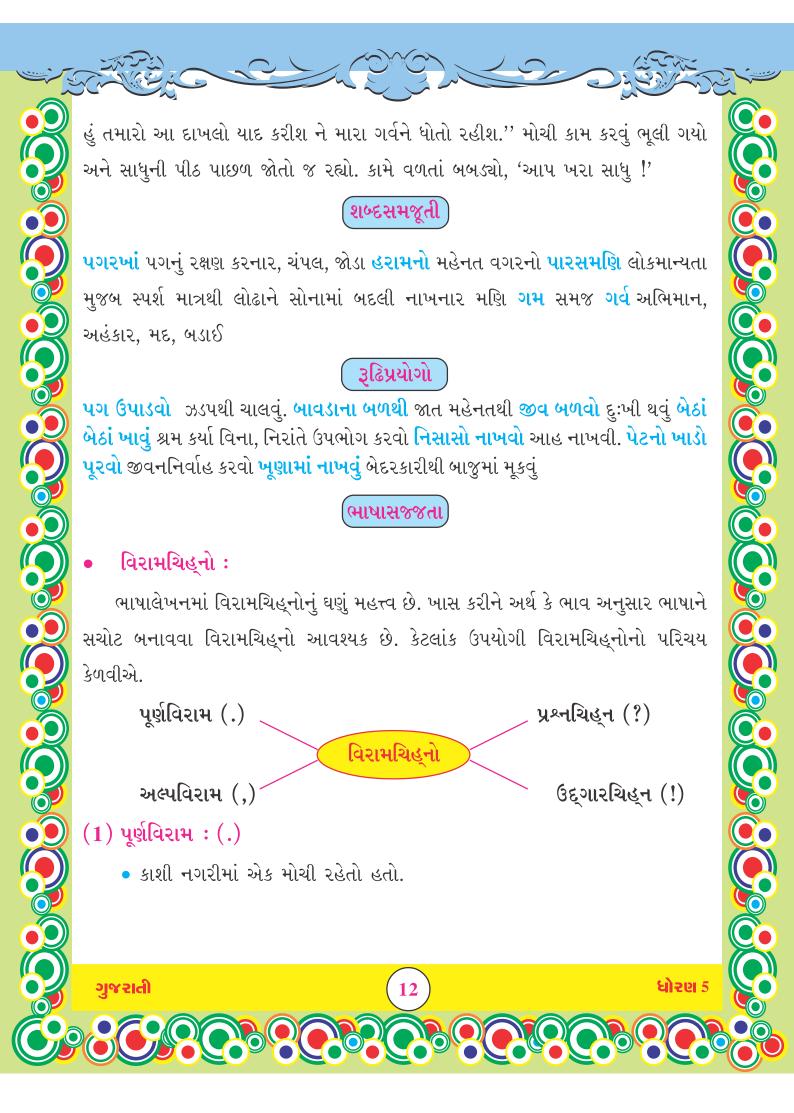
ધોરણ 5

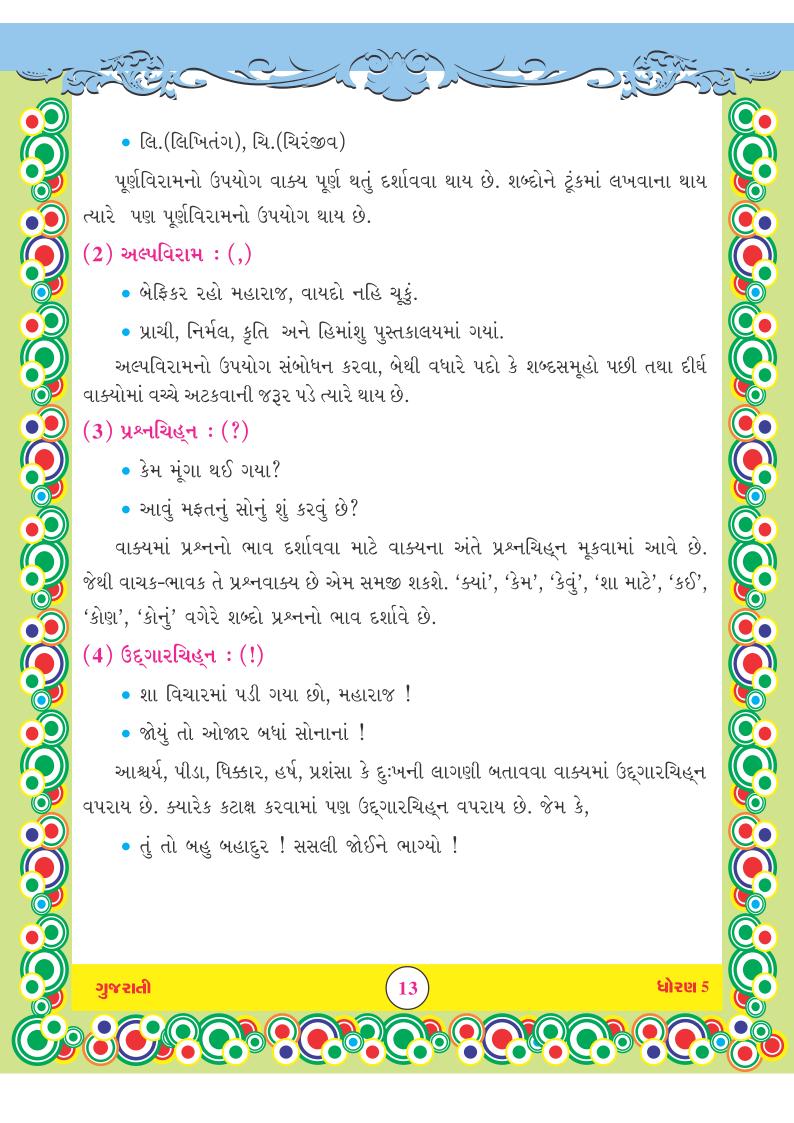

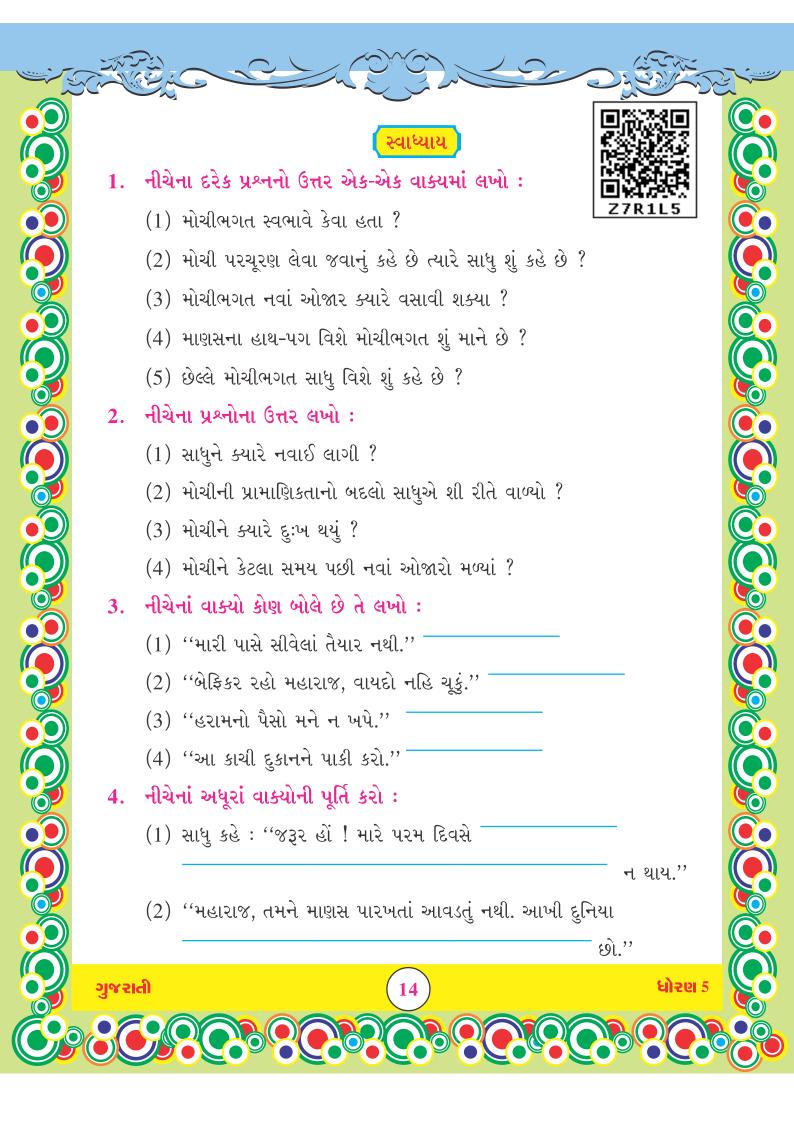

તેશે સાધુને કહ્યું, ''જરાક ઊભા રહો મહારાજ, હું સામેની દુકાનેથી પરચૂરણ લઈ આવું.'' સાધુએ કહ્યું, ''રહેવા દો ભગત, એટલા પૈસાની આપણા તરફથી તમાકુ પીજો.'' મોચીએ કહ્યું, ''હું તમાકુ પીતો નથી, મહારાજ.'' ''તો આપણા તરફથી પગરખાં સીવવા માટેની દોરી લાવજો.'' ''ના મહારાજ, હરામનો પૈસો મને ન ખપે.'' મોચી સામેની દુકાને પરચૂરણ લેવા ગયો. સાધુ તો મોચીની ભાવના જોઈ એના ઉપર ખુબ જ ખુશ થયા. તેમણે હળવેક રહીને ઝોળીમાંથી પારસમણિ કાઢ્યો. કોઈ જુએ નહિ એ રીતે મોચીનાં ઓજારોને પારસમણિ ઘસી દીધો. બધાં ઓજારો સોનાનાં થઈ ગયાં ! પછી તે મોચી પાસે ગયો. તેની પાસેથી પૈસા લેતી વખતે કહ્યું, ''ભગત, મૂઠી ચણાના પૈસા પણ ભિક્ષા માટે આપશો તો ઈશ્વર તમારું ભલું કરશે.'' મોચીએ ખીસામાંથી એક સિક્કો આપતાં કહ્યું, ''લો, એક મૂઠી ચણામાં શું થશે ?'' એ દુકાન તરફ ચાલતો થયો. ''એક મૂઠી ચણા તો મારી પાસે છે.'' એમ કહી સાધુએ પગ ઉપાડ્યો. મોચીએ દુકાન ઉપર આવીને જોયું તો ઓજાર બધાં સોનાનાં ! તે સમજી ગયો કે આ કામ પેલા સાધુનું છે. મોચીનો જીવ બળી ઊઠ્યો. તે નિસાસો નાખી બબડ્યો, ''અરે ભગવાન ! હવે હું આ સોનાનાં ઓજારોથી કેવી રીતે કામ કરીશ?'' તેણે ઓજારો લઈને ઘરના ખૂણામાં નાખ્યાં. પછી ઊંચે મૂકેલાં ઘસાયેલાં ઓજારો ઉતારી વળી પાછો કામે વળ્યો. મનોમન એમ પણ કહેતો હતો કે, ''ગમે તેમ પણ સાધુની ઇચ્છા તો આપણને સુખી કરવાની જ હતી.'' બિચારાએ બાર મહિના મજૂરી કરી ત્યારે માંડ માંડ નવાં ઓજાર વસાવી શક્યો. એકવાર તે ભજન ગણગણતો નીચી નજરે સીવતો હતો, ત્યાં એના કાને કોઈકનો અવાજ પડ્યો, ''કેમ છો, મોચીભગત ?'' મોચીએ જોયું તો એ પેલા જ સાધુ હતા. તેણે સાધુને કહ્યું, ''ઓજાર બગાડી ગયા હતા એ જ ને તમે, સાધુ મહારાજ !" સાધુને નવાઈ લાગી. એમને તો હતું પોતાને ઓળખતાં જ મોચીભગત પગે પડશે, માનપાન ગુજરાતી धोरश ५

V											D & 6	
5.	100-11	<u> </u>	12 au	د بدار		) ~						
5.	નીચેનાં વાક્યોને વાર્તાના ક્રમમાં ગોઠવો : (1) ''બેફ્રિકર રહો મહારાજ, વાયદો નહિ ચૂકું.''											
	(2) ''સીવી દો તો શું લો ?'' (3) ''એક મૂઠી ચણા તો મારી પાસે છે.''											
			ાૂં ા પકા પાસે સી					. 1				
6.	, ,							•				
υ.												
	(1) ५ (4) <u>६</u>			(2) નવાઈ (5) ઓજાર					(3) કિંમત (6) આનંદ			
7.	(4 <i>)</i> દુ નીચેના		ച	ระวางกิ	, ,				(1	0) અા	3P.	
/.				?બ્રાવા					(2)	[c] 0115		
		(1) પ્રામાણિક × (2) જૂઠું × (3) વિશ્વાસ ×										
0	(4) ફિકર × (5) વેચવું × (6) સદુપયોગ × નીચેના કોષ્ટકમાંથી દર્શાવ્યા પ્રમાણે રૂઢિપ્રયોગ શોધો. જે-તે રૂઢિપ્રયોગના અર્થ સામે											
ð.	નાચના તે રૂઢિ				יוויא אי	કા રાહ	પ્રવાગ	સાવા.	જ-ત .	રાહપ્રવ	ાં∼ાના	અથ સા•
	શ	नु	ù	S	નો	ખા	ડો	ų	૨	વો	વ	અ
	ા	ત ત	બે	u	સા	ધ	ન	્ર સા	મ	પ્ર <u>ા</u>	ર	
	- 0	(0			100		•	\ \tu_{\tu_{\tu}}				
	શ	21	٤i	31	a	ษ	1311					ع «
	થ	રા	કાં હો	ગ	લ	ખૂ	ણા જિ	માં	ના	ખ	વું	જ
	વો	ε	બે	G	જિ	ત	જિ	માં ત	ના ના	ખ ક	વું ૨	8
	વો ઉ	દ ના	બ <u>ે</u> ઠાં	ઉ પા	જિ ન	ત ધા	જિ જી	માં ત વ	ના ના બ	ખ ક ળ	વું ૨ વો	જ ક ૨
	વો ઉ દા	દ ના પ	બે ઠાં ખા	ઉ પા ડ	જિ ન બા	ત ધા વ	જિ જી ડા	માં ત વ ના	ના ના બ બ	ખ ક ળ ળ	વું ૨ વો થી	જ ક ૨ વી
	વો ઉ	દ ના	બ <u>ે</u> ઠાં	ઉ પા	જિ ન	ત ધા	જિ જી	માં ત વ	ના ના બ	ખ ક ળ	વું ૨ વો	જ ક ૨
ગુન	વો ઉ દા	દ ના પ	બે ઠાં ખા	ઉ પા ડ	જિ ન બા	ત ધા વ ૨	જિ જી ડા	માં ત વ ના	ના ના બ બ	ખ ક ળ ળ	વું ૨ વો થી	જ ક ૨ વી

10 F.					MG \			7 2000
			પગ ઉપાડવો	ઝડપથી ર	· ·			
				દુઃખી થ ્ બેલ્સ્સ્ટ્રાસ્ટ્રી	યું થી બાજુમાં મૂક	.ci		
				ગઠસ્કાસ જાત મહે	•	7,0		
						. ઉપભોગ કરવે	ì	
	9.	વિચા	રો અને લખો :					
			મોચીની જગ્યાએ ત [ુ]					
		(2)	સાધુ મહારાજની જ	ગ્યાએ તમે હે	ોત તો ?			
	10.		ા મુજબ કરો :					
			પાઠમાંથી જોડાક્ષરવા શોધેલા શબ્દો પરર્થ					
		\ /						
					.વૃત્તિ			
			શાળા-પુસ્તકાલય, દૈ	નિક સમાચાર	પત્રોમાંથી બોધવ	યાર્તાઓ મેળવી	વાંચો અને	
			વર્ગમાં રજૂ કરો.					
					*			
	ગુવ	૪૨ાતી			16		ધોરણ 5	
	8	C	ROP R	CO	CO P		3000	